

Bijbel en oorsprong

De natuurwetenschap heeft grenzen en kan over de oorsprong van de materie en het leven niet zoveel zeggen. De wetten die wij hebben ontdekt in de schepping gaan allemaal over een bestaande toestand en niets over het ontstaan van de materie. Zo kennen we een wet van behoud van materie en energie: die past helemaal niet bij het ontstaan ervan. Het is dus helemaal niet zo vreemd om te rade te gaan bij Degene die er echt bij was toen alles ontstond: de Schepper.

De Bijbel informeert ons over het begin en doet dat zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. Dat wij daarvan niet alles begrijpen, is vrij logisch: ons verstand is beperkt - anders dan dat van de Schepper. Die almachtige God kan ons heel goed vertellen hoe het allemaal begon - en ook hoe en waarom het zo fout is gegaan.

Een aantal vragen op een rij

Verschillende zaken spelen een rol als we willen nadenken over de verhouding tussen de Bijbel en de (natuur)wetenschap, o.a.:

- Hoe lezen we de Bijbel? Welke genres zijn er, is Genesis historisch?
- Wat vertelt het Oude Testament aan ons over de Schepping en over God?
- Wat is het getuigenis van de Heer Jezus over het eerste begin?
- Wat vertellen de apostelen ons hierover?
- Welke effecten heeft als we Genesis 1-11 niet historisch lezen?

Laten we hier beter naar kijken.

Zalig zij die niet zien en toch geloven (Johannes 20:29)

Het perspectief van de Bijbelschrijvers

Wat wisten de Bijbelschrijvers? Wat was hun perspectief? Heeft God zich aangepast aan ons denkvermogen? Hierop worden verschillende antwoorden gegeven:

- Bijbel en wetenschap passen naadloos bij elkaar: ze stemmen overeen (dat heet *concordisme*) en de Bijbel heeft daarbij altijd gelijk. Alles wat we in de Bijbel lezen, klopt natuurwetenschappelijk. Als het niet lijkt te kloppen, dan ontdekken we dat nog wel.

- Bijbel en wetenschap spreken een heel verschillende taal, omdat ze over verschillende zaken spreken, vanuit een verschillend perspectief. Wat in de Bijbel staat, hoeft niet overeen te stemmen met wat de natuurwetenschap ons leert. De Bijbel heeft een theologische inhoud. Als iets niet overeenstemt met wat de natuurwetenschap ons leert, moeten we de Bijbel blijkbaar anders lezen. We noemen dat *perspectivisme*.

Beide visie lijden aan hetzelfde euvel. Ze denken namelijk dat *feitelijk juist* ook betekent dat *dezelfde wetenschappelijke taal* wordt gebruikt. Maar dat is niet zoals het in het dagelijks leven toegaat. We spreken immers (nog steeds) gewoon over zonsopgang e.d.. Dat is het *perspectief van de waarnemer*, wat niet betekent dat je ook denkt dat de zon om de aarde draait. Je waarneming is niet fout en kan bijvoorbeeld in de rechtszaal gewoon worden gebruikt.

Het perspectief van de waarnemer

De Bijbelschrijvers schreven vanuit dat perspectief van de waarnemer. Het doel was steeds om een bepaalde boodschap over te brengen (en dan zijn niet alle feitelijke details belangrijk), maar de vermelde feiten zijn wel juist. De Bijbel schrijft wel historisch juist, maar niet volledig EN: niet in wetenschappelijke taal. Het Boek is geschreven voor alle mensen, in voor alle mensen *begrijpelijke* taal. De boodschap van de Bijbel is nauw verbonden met de feiten en daarin ook verankerd.

Dat blijkt in het NT: zonder echte opstanding is ons geloof zonder inhoud, zegt Paulus (1Kor.15:16). De discipelen prediken in Handelingen steeds over de opstanding, omdat de Heer Jezus ook *echt is opgestaan* - Hij laat zich na Zijn opstanding bewust aanraken om duidelijk te maken dat Hij geen geest is (Luk.24:39).

Net zo is het boek Genesis historisch: het vertelt ons over de keus van God voor Abraham, Izaak en Jakob en laat ons zien hoe het volk Israël in Egypte kwam. In Exodus volgt de uittocht, in Jozua de intocht in Kanaän - de hele godsdienst van Israël is gebaseerd op deze *historische* feiten. De eerste elf hoofdstukken vertellen ons waar Abraham vandaan komt, waar alle volken vandaan komen, waar de zonde vandaan komt: Genesis 12-50 wortelt in Genesis 1-11 en de verteltrant blijft door het hele boek heen dezelfde - er is geen breuk tussen H 11 en 12!

Hoe lezen wetenschappers de Bijbel?

Natuurlijk spreekt Gods Woord geen wetenschappelijke taal. Denk aan 'alle soorten vogels': dat zijn alle gevleugelden (en dus ook vleermuizen en vliegende dino's). Konijnen en hazen worden bij de herkauwers gerekend omdat ze twee soorten keutels produceren: de groene eten ze weer op, de bruine niet.

Dat de Bijbel geschreven is in de taal van de toeschouwer, maakt hem niet minder waar of betrouwbaar: het is openbaring. Maar hoe vertaal je Bijbelse gegevens naar de wetenschap? Denk aan de 'kolken van de grote waterdiepten' en de 'sluizen van de hemel' bij het uitbreken van de zondvloed. Welke aardlagen horen wel en welke niet bij de zondvloed? Vanuit de Bijbelse gegevens kunnen we al vertalend proberen een *wetenschappelijk zondvloedmodel* te maken. Over dat model kun je wetenschappelijk discussiëren en het heeft alle beperkingen die eigen zijn aan de wetenschap. Dit model is in elk geval minder waar dan wat Genesis ons leert: alle zondvloedmodellen zijn feilbaar mensenwerk.